

Delegatom za pokrajinsko skupščino so bili izbrani tovariši: Hajnšek, Tiran, Roš in Gerlanec; namestnikom tovariši: Pejha, Povh, Gobec in Jelovšek. Delegati za glavno skupščino se bodo eventualno še določili.

Zborovanju je sledil družabni sestanek s članstvom Laškega učiteljskega društva.

PTUJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo v Ptuj dne 21. junija.

I. **Situacijsko poročilo.** Po otvoritvi zborovanja izreče tov. predsednik vsemu učiteljsstvu zahvalo za lepo uspelo slavnost ob šestdesetletnici društva. Posebne zahvale so deležni tovariši (ice) Bezjak, Kovač, Kočmut in Šterk.

Neprijetno je dirnila odsotnost nekaterih tovarišev, ki se kljub osebnemu vabilu in kljub temu, da so člani društva, slavja niso udeležili.

Izmed dopisov je izzval debato oni glede izmenjave funkcionarjev poverjeništvu.

Učiteljsko je izreklo poverjeniku in ostalim članom poverjeništvu zaupnico.

Soglasno sklene učiteljsko, da tov. Mussek še nadalje ostane član ožjega sosveta.

Učiteljsko odobrava, da poverjenik ostane v Ljubljani.

Tov. predsednik poda podrobno poročilo o seji širjega sosveta. Omenja med drugim trud poverjeništvu za doslej enotnih počitnic ter poda najglavnejše točke osnutka novega šolskega zakona.

Omenja tudi spor Skulj-Knaflič, prečita Knafličevo okrožnico na učiteljsko, ki dovede do predloga, da naj gospodarski odsek ponovno strogo pregleda tozadevne račune ter poda poročilo na delegacijski skupščini.

V debati, ki je sledila poročilu, je stavil tov. Jančič tale predlog, ki je bil soglasno sprejet:

Poverjeništvu UJU naj zahteva preko izvršnega odbora čimprejšnjo izvedbo šolskega zakona ter budno pazi in primerno krepko zavrne na pristojnem mestu vsak poskus in napad, da bi se šolski zakon v tam obsegu ne izvedel ali kakorkoli okrnile pravice učiteljskega.

UJU naj vedno pazi, da pravočasno prepreči katerekoli take napade ali proteste, ki se vrše tajno ali javno, bodisi s podpisani občini ali posameznikom, s pravočasnimi pojasnili in zahtevami pri centrali, ki naj zavrne vsak tak napad z dobro utemeljenim protiidarjem na merodajnem mestu.

Nato je podal tov. Peček točke, na podlagi katerih si je zamislil osnovanje podpornega sklada. Navedel je več načinov pridobivanja kapitala za sklad.

Učiteljsko zahteva, da podporni sklad ni združen s Samopomočjo ter, da se osnuje na podlagi bolniških blagajin.

Na prihodnjem občnem zboru Samopomoči bo tov. Peček delegat ter naj kot tak tolažiti želje društva.

Da bodo imeli delegati zadostna navodila za skupščino, se sestane eno prihodnjih tedelj odbor z delegati in ostalim učiteljskim.

II. Samoizobrazba. Tov. Jančič opozori navzočne, da se imajo krožki obvezno sestati petkrat v poslovnem letu ter prositi, da se požurijo vsi da dosežejo to število sestankov.

III. Šolska reforma in IV. Izvješilsko delo. Zaradi pomanjkanja časa sta poročila izostala.

V. Slučajnosti. Meseca oktobra bo izredni občni zbor, ki naj spremeni 14. točko pravil tako, da bo občni zbor lahko vsako leto do 1. decembra. Sledil mu bo takoj redni občni zbor.

Plačevanje članarine se prične 1. septembra, in sicer v isti višini kot do sedaj. Občni zbor bo članarino nekoliko znižal.

FOTO-APARATE kupite najbolje pri Fr. P. ZAJEC, optik Ljubljana, Stari trg 9.

SLOVENJEBISTRISKO UČITELJSKO DRUŠTVO, ki je zborovalo dne 24. junija 1929. ob 10. uri dopoldne v Studenicah pri Poljčanah.

Statistika: Učiteljsva v okraju 63, včlanjenih 59, navzočnih 43, t. j. 73%.

Situacijsko poročilo: Tovariš predsednik Miloš. Tajnik pozdravi navzočne, osobito še gosta ravnatelja Rismala, novo pristopivšo članico Lahovo ter tovarišico Ramšakovo, koji častita k njeni poroki. Prečita opravilna pisma tovarišev, ki se zborovanja niso mogli udeležiti.

Zapisnik zadnjega zborovanja se prečita in udobri.

Nato poda predsednik obširno poročilo o seji širjega sosveta UJU na Zidanem mostu, katero se je po daljši debati z odobravnjem vzelo na znanje.

Došli dopisi so se prečitali in obravnavali.

Sklepi in predlogi k dopisom: Proračun pov. UJU, Ljubljana, je bil soglasno sprejet, le postavka 6000 Din za korektorja se naj črta. Za poverjenico Učiteljske samopomoči za tukajšnji okraj se izvoli tovarišica Amalija Ločičnik. — Glede ustanovitve »Podpornega sklada« se sklene na predlog tov. Feiga, da se naj isti osnuje v okviru Samopomoči. — Za spremembo pravil naše organizacije se poverijo delegatje, da preoblikujejo iste ter vzamejo na pokrajinski skupščini svoje stališče.

Volitev delegatov: Za pokrajinsko skupščino so bili izvoljeni kot delegatje tov. Feigel Ottilija in Branko Čeh, oba z Slov. Bistrice. Namestnika tov. Logar Nita in Kranjc Alojzij.

Za državno skupščino delegata Živko Janjo in Živko Lojze. Namestnika: tovariš Ivančič Albert in Alma Mulej.

Samoizobrazba: Ker je predavatelj bil zadrtan, je predavanje odpadlo.

Tov. predsednik poziva vse tovariše, ki so še s članarino v zaostanku, da isto poravnajo do zadnjega junija, da se more blagajna zaključiti.

Pred zaključkom se tov. predsednik v toplih besedah spominja preminulega tovariša Mihajlo Stanojeviča, našega vernega zastopnika v Beogradu, kateri je bil skoraj vedno na naših pokrajinskih in državnih skupščinah aktivno navzoč ter se sploh in vedno zanimal za prosvetno delo med Slovenci. V spomin mu zakliče članstvo trikratno »Slava«.

Pozivljajoč na intenzivno delo za našo organizacijo, želi vsem tovarišem prav prijetne počitnice ter zaključ zborovanje.

+ SOSTANJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 13. junija t. l. v Šostanju.

Statistika. V okraju je 47 osnovnošolskih učiteljev in 7 meščanskošolskih = 54. Včlanjenih 47 + 3 in 2 šmartno ob Paki = 52. Navzočih 45, t. j. 86%.

Situacijsko poročilo. Po otvoritvi zborovanja se prečita zapisnik in odobri. Tovariš predsednik prečita dopis slovenjegraškega učiteljskega društva, katero predlaga, da bi potnina za pokrajinsko in državno skupščino krilo poverjeništvu. Ta predlog zagovarjajo s tem, da so oškodovana največ mala društva, oddaljena od prometnih sredstev. Razvila se je o tem predlogu živahna debata, v katero so posegli tov. Stopar, Kramar in Vrečko, nakar je bil predlog sprejet.

Pov. UJU, Ljubljana je poslalo osnutek za ustanovitev »Podpornega sklada«. Tov. Kramar se toplo zavzema za osnovanje ta-

kega sklada. Tov. Stopar principično ni proti, toda loči naj se od Samopomoči in priporoča neobvezno članstvo. Sprejme se predlog tov. Stoparja.

Na predlog tov. Vrečka se predelava novih pravil odloži, ker ni sedaj za nova pravila ugoden čas.

Določitev članov za ožji sosvet. Spoznamo s slovenjegraškim in mežiškim društvom smo določili za naše okrožje sledeče člane v ožji sosvet: 1. mesto tov. Regina Gobec, strokovna učiteljica, Slovenjgradec; 2. mesto tov. Kopač, šolska uprav., Slovenjgradec.

Volitev delegatov za pokrajinsko in državno skupščino. Pokrajinska skupščina: 1. Martin Vrečko, šolski uprav. v Šostanju; 2. Stoparjeva, šolska uprav. v Plešivcu. Namestnika: 1. Stopar Vanko, šolski uprav. v Velenju. 2. Mlinšek, učitelj v Velenju. — Državna skupščina: 1. Martin Vrečko, šolski uprav. v Šostanju; 2. Kramar Franc, šolski uprav. v Cirkovcih. — Namestnika: 1. Duje Mirko, učitelj v Šmartnem ob Paki; 2. Macarol Rudolf, učitelj v Šostanju.

Seja širjega sosveta na Zidanem mostu. Tov. predsednik poda o tej seji izčrpno poročilo. Obravnavale so se nekatere osobne zadeve, ki niso napravile najboljšega vtisa.

Volilni sistem. Po kratki debati se članstvo odloči, da bomo tudi vnaprej volili po starem načinu, t. j. z vzklikom oziroma z listki, ker se nam zdi Kislingerjev način preveč kompliciran.

Predavanje. Predavanje tov. Vranca odpade, tudi čitanje zgodovine posameznih šol v okraju se odloži.

Predsednik konstatira, da je udeležba na naših zborovanjih vedno zelo častna, zaključ zborovanje in želi članstvu vesele počitnice.

„Narodno delo“.

Iz govora predsednika pokrajinske skupščine.

Čast mi je predstaviti g. predstavnika »Narodnega Dela«, društva za dviganje nacionalne kulture iz Beograda. Prijetno mi je, da ga lahko pozdravim na naši skupščini in da obenem z njim pozdravim lahko tudi za prosveto tako koristno delovanje »Narodnega Dela«. Poleg uradnih priporočil, ki smo jih dobili za to društvo, je to delovanje učiteljsstvu dovolj poznano po uspešnih izdajah kulturno-zgodovinskih monografij (»Kralj Petar«, »Karadjordje«, »Ujedinjenje«, »Naši vladarji«, »Naše pobeде«, »Naše more«, »Naša kultura«, »Naši prosvetitelji« i. dr.).

Na glavni učiteljski skupščini l. 1927. v Skoplju je »Narodno Delo« požrtvovalno poklonilo vsakemu skupščinarju lepo spomenico »Učitelju« ter razstavilo poleg veličastnih originalnih zgodovinskih srednjeveških fresk tudi vse knjige in slike svoje izdaje, kar je napravilo zelo dovoljen vtis na učiteljsko in na splošni prosvetni in nacionalni naš napredek.

»Narodno Delo« se pripravlja, da se s tako razstavo udeleži tudi letošnje glavne skupščine v Zagrebu, tukaj pri nas pa je razstavilo samo nekaj svojih najlepših in najpomembnejših reprodukcij, med katerimi v sredini narodnih prosvetiteljev nas najbolj razveseljuje mila podoba našega ljubljenskega prestolonaslednika Petra, ki mu od srca zakličemo »Živjo«.

Dasi je »Narodno Delo« že uradno priporočeno, hočemo poleg tudi sami delati na to, da se njegova dragocena izdaja uvedejo v vse naše šole, učilnice in pisarne, ker vemo, kako velika korist bo to za državno in narodno vzgojo naše mladine, za državno reprezentacijo, za ustvarjanje duhovnega edinstva in razvijanje ljubezni do naše slavne dinastije.

Te dni izda »Narodno Delo« svojo peto kulturno-zgodovinsko monografijo »Naše pobeде« (Naše zmage), za katero nam pošilja naš slavnji vojvoda Peter Bojović sledečo svojo besedo:

VOJVODOVA BESEDA.

Novi naraščaji bodo uživali srečo široke svobode in zaslužene dedščine samo v trudu, da kulturno podedovanje dvignejo na višino, ki so na njo kot na svoj kulturni ideal gledale vse vrste borcev v osvobodilnih bojih.

Z velikimi smotri, z najčistejšim idealizmom ter z vso predanostjo in požrtvovalnostjo so se vršile borbe, da se izvojuje zmaga.

Tudi Veliki Začetnik našega uspeha, vedno budni Gospodar i Vrhovni komandant naših vojsk, kralj Peter Veliki Osvobodilec je s svojim vzvišenim Sinom, Njegovim Veličanstvom kraljem Aleksandrom dvignil duh našega narodnega genija, a naš vladajoči kralj Aleksander I. je kot mlad prestolonaslednik na Kumanovem in na Bregalnici potegnil iz nožnice svoj zmagoviti meč ter vse živo zdrnil, da nastopi dejanje resnice in pravice za srečno usodo našega naroda, vdanivši dne 7. aprila 1916. pred krono naših zmag najsvetejši plamen.

»Naši močni zavezniki in prijatelji se divijo neustrašnemu in viteškemu držanju Srbije; cenec nebrojne žrtve srbskega naroda in priznavajo mu vrednost in sposobnost za državni in kulturni razvoj, so zato pripravljani, da nam krepko pomagajo v tej veliki borbi, da ustvarimo Srbijo veliko, da obsega vse Jugoslovane, da napravimo iz nje silno in močno Jugoslavijo ki

opraviči doslej doprinešene žrtve in bo odgovarjala zahtevam nove dobe, kakršna nastane po zaključanju te velike in krvave evropske vojne. S temi našimi junaškimi podjetji se je dvignil ugled Srbije do višine, zavidne celo za mnogo večje, močnejše in starejše države; moje zaupanje ni izpolnilo le pričakovanih naših silnih in močnih zaveznikov in prijateljev, nego jih je celo daleč nadkrillilo, in poleg njihove zahvale in priznanja je spuščen na krvavo čelo srbskega vojevalca venec najlepših pohval celo od naših nasprotnikov.«

Tudi te besede so ustvarile pokret, ki je prinesel zoro našem narodu.

A po tolikih naporih in žrtvah danes niti ob koncu prvega desetletja niso popolnjene vse izgube in naš narod preživlja jubilejno desetletnico svoje osvoboditve in svojega zedinjenja brez velikega pompa in brez vidne svečanosti, ker je predan obdelovanju osvojenih grude, da razorje in poseje tako zelo opustošeno njivo.

Potomci bodo le takrat dostojni dediči, ako se s svojimi deli povzpno do svojih prednikov, to pa zmorejo, ako se priuče veliki dolžnosti iz te povestnice — ako obdelajo in obogate veliko domovino z najboljšo kulturo, kajti nacionalna kultura je toliko vredna, kolikor je vreden njen nacionalizem.

Mi stari vemo, koliko dragocenega ima v sebi naše pleme, kako je in v našem narodu

rodu dosežena višina tudi v prosvitljenosti, kar nam dokazujejo naši slavni spomeniki od pred tisoč let in osvobodilni smoter naših bojov, ki smo jih vodili za dobrobit vseh naših bratov. In zdaj, v svojem mirnem delovanju dosežemo zaželjene smotre, da se nam zadivi vse kulturno človeštvo in da lahko mirno počivajo vsi junaki, ki so izvojevali naše zmage in postavili temelj naši veliki domovini.

»Narodno delo«, društvo za nacionalno kulturo v Beogradu, je v svoji akciji za povečanje zgodovinskih zgledov v svrhu kulta med sodobniki, pripravilo najpomembnejšo knjigo od zedinjenja do danes: jubilejno delo »Naše pobeде« (»Naše zmage«), bogato ilustrovano s vsemi najpomembnejšimi dogodki iz velike epohe in s slikami onih velikih mož, katerih ime je vtakno v povestnico naše zemlje, delo, ki ga je napisal član Kralj. srbske akademije znanosti dr. Vladimir Carović, profesor nacionalne zgodovine na beograjskem vseučilišču.

To delo se tiska kot pečat vseh stališč, kot konec vseh razprtij, da posihmal ne bo preprirov, da bo jasno in da visoko sveti, kako je ustvarjena ta država, in da nihče ne sega po tem, za kar ne more imeti pravice, ako mu je ne daje zgodovina, ter da nastopi med nami dolžna ljubezen tudi radi občega miru med narodi spriči slavni grobov narodnih mučenikov, ki njihov duh iluminirajo, »Naše pobeде«.

Trpljenju in zmagi sezidajmo hram v svoji duši, in hvaleč pravičnega Boga proslavljajmo jubilejno leto zmerno s tem svojim evangelijem, ki prinaša resnico o veličini naše nacije, o legendarnih herojih, ki njih dela svetijo vsem pokolenjem, ker je njihova slava nesmrtna.

Vsem gospodarjem, vsem starešinam v zadrugi, občini, vojski in šoli je največja dolžnost, da dajejo nauk te zgodovine in da v srehi naraščaja ohranjajo sveti plamen za veliko bodočnost naše marljive nacije.

Navdušeni z duhom tega evangelija, hrabro naprej v boljše dni!

To je moja beseda!
Na Vidovdan 1929.

Peter Bojović, vojvoda.

Mi Slovenci smo vedno v prvi vrsti borci za progres svoj in za napredovanje vsega našega naroda v vsej državi; zato z zadovoljstvom pozdravljamo ta pokret, ki docela odgovarja našim željam in globokemu našemu čuvstvenju do domovine in kralja, pa izrekamo ma tem mestu svojo globoko zahvalo slavnemu vojvodi za njegove bodrilne besede, da bomo dostojni ljubezni, s katero obsipa naš narod naš kralj, in pazljivosti, ki nam jo posveča naša vlada.

Zahvaljujem se g. predstavniku učiteljskega tako prijateljskega in dragega »Narodnega Dela«, ki je tu naš mili gost, ter mu želim da iz naše bratske zajednice odnese prepričanje o najboljši enodušnosti ter ohrani te dni našega skupnega bivanja v najboljšem spominu.

Novе knjige.

—k Antei Županič: Pčelarenje sa Županičevom džirdjonkom i magacinkom. — Pčelarska knjižica Gospodarskih novina, svezak 1. — cijena Din 15. — Naklada »Gospodarskih novina«, Zagreb 6., Pretinac 61. Naroča se pri zalagatelju ali drugih zagrebških knjižarnah.

—k Zbori. Izšla je 3. številka V. letnika, ki prinaša najnovije delo skladatelja Emila Adamiča: suito za mešan zbor a kapela »Sajljkvo«. — Naroča se pri pevskem društvu »Ljubljanski Zvon«. — Letna naročnina 50 Din.

—k Iz života osnovne škole na Istočnom Vračaru u Beogradu. Izveštaj za školsku 1928/29. godinu. Beograd 1929. — Letno poročilo gornje šole ima zelo interesantno vsebino. Šola ima svoj »Fond siromahnih učencev« in v poročilu so priobčena tudi pravila za upravljanje tega fonda, ki je znašal konec l. 1928. 46.614 Din. Vsi razredi imajo svoje hranilnice in so znašali skupni prihranki na vsej šoli v šolskem letu 79.125 Din. — Knjižico krasi tudi nekaj otroških risb in fotografije učencev ob raznih prilikah.

—k Izvestje Tehniške srednje šole v Ljubljani za šolsko leto 1928/29. — Založila Tehniška srednja šola v Ljubljani. Izvestja vsebujejo izčrpno poročilo o delovanju vseh oddelkov na šoli v preteklem šolskem letu in pa strokovni članek ing. Kuhlja: Proračun ravnih plošč v strojegradbi. Na štirih listih priloge so objavljeni načrti dijakov, in sicer eden iz gradbenega odseka, eden iz strojnega in dva iz elektrotehničnega odseka. Iz tega izvestja je razviden popolen ustroj Tehnične srednje šole.

Po sklepu lista.

Prihodnja številka »Učiteljskega Tovariša« izide dne 10. avgusta t. l. Rokopise je poslali do 6. avgusta. Poročilo o rednem občnem zboru Učit. gosp. poslovalnice priobčimo v prihodnji številki. Enako nekrolog tov. Kramerju — in še nekaj notic.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par, Najmanjši znesek Din 5.—

Pravno olje, kakršno je predpisano za šole, nudi vsako količino po 6 Din za 1 kg R. WEBER Ljubljana.